

- Секогаш кога е можно да купуваме и користиме бои на база на вода или без растворувачи, односно производи со ниска содржина на испарливи органски соединенија (low VOC).
- Да рециклираме и повторно да употребуваме, тоа ја намалува зависноста од ново производство и трошење на енергија и сировини за таа намена.
- Да набавиме и користиме енергетски ефикасни печки или котли, тие ефикасно ја користат енергијата содржана во горивото и минимално ја загадуваат околината.
- Да набавиме и користиме системи кои употребуваат обновливи извори на енергија, како: сончеви топлински системи за загревање на санитарна вода, сончеви системи за производство на електрична енергија (фотоволтаични системи) за потребите на домаќинството, котли кои согоруваат биомаса (пелети, чипс).

За повеќе совети за Вашите права како потрошувач, можете да се обратите до Организација на потрошувачите на Македонија
ОПМ - Скопје, тел. 02/3 179 592 или преку веб страната:
www.opm.org.mk
e-mail: sovetuvanja@opm.org.mk

**СОВЕТОТ ЗА ЗАШТИТА НА ПОТРОШУВАЧИТЕ
НА ГРАД СКОПЈЕ СО СВОЈАТА ПРОГРАМА ЈА
ПОДРЖУВА ЗАШТИТАТА НА ПОТРОШУВАЧИТЕ**

Град Скопје

**СОВЕТ ЗА ЗАШТИТА
НА ПОТРОШУВАЧИТЕ**

**СОВЕТ ЗА ЗАШТИТА НА ПОТРОШУВАЧИТЕ
НА ГРАД СКОПЈЕ**
Бул. Илинден бр. 82 - Скопје

ОПМ

Град Скопје

**СОВЕТ ЗА ЗАШТИТА
НА ПОТРОШУВАЧИТЕ**

ПОТРОШУВАЧИ
ДА ГО
НАМАЛИМЕ
ЗАГАДУВАЊЕТО
НА ВОЗДУХОТ

Што значи загадувањето на воздухот?

Загадувањето на воздухот се случува кога во атмосферата се ослободуваат гасови, честички на прашина, чад или мирис, кои се штетни за луѓето, животните и растенијата. Така воздухот станува валкан (контаминиран или нечист).

Материите кои го загадуваат воздухот се нарекуваат загадувачи. Најзастапени загадувачи се: азотните оксиди, јаглеродниот моноксид и диоксид, јаглеродородите, сулфурните оксиди, оловото, озонот на ниво на земја, честичките од песок или прашина и органските соединенија кои можат да испарат и да навлезат во атмосферата.

Зошто загадувањето на воздухот претставува проблем?

Загадувањето на воздухот влијае на нашето здравје. Вдишувањето на опасните хемиски супстанции како бензин или винил хлорид во воздухот предизвикуваат рак, дефекти при раѓање, оштетување на белите дробови, мозокот и нервите, а во некои случаи може дури и да предизвикаат смрт.

Дишењето контаминиран воздух може да ги иритира очите и носот и да предизвика респираторни проблеми, особено за лицата со астма.

Загадувањето на воздухот влијае на животната средина. Отровните загадувачи на воздухот можат да формираат кисели дождови или може да се формира озон на ниво на земјата. Тие ги уништуваат дрвјата, културите, фармите, животните, а водните ресурси ги прават штетни за луѓето и животните кои живеат и зависат од водата.

Јаглеродниот диоксид и метанот најмногу придонесуваат за создавањето на ефектот на стаклена градина кој, пак, е виновник за глобалното затоплување. Загадувањето на воздухот индиректно влијае врз економијата. Економијата напредува кога луѓето се здрави, а деловниот сектор кој зависи од култивирани сировини и природни ресурси функционира со целосна ефикасност.

Загадувањето на воздухот го намалува приносот од земјоделските култури и од комерцијалните шуми, секоја година сè повеќе. Ова, покрај тоа што негативно влијае на здравјето на луѓето кои работат надвор, може многу да ја чини економијата.

Што предизвикува загадување на воздухот?

Загадувањето на воздухот може да резултира од човечки и природни активности. Природните настани што го загадуваат воздухот вклучуваат шумски пожари, вулкански ерупции, ветерна ерозија, расфрлање на полен, испарување на органски соединенија и природна радиоактивност.

Загадувањето од природни појави не е многу често. Човечките активности кои резултираат со загадување на воздухот вклучуваат:

1. Емисии од индустријата и производството

2. Согорување на фосилни горива

(енергенти, транспорт, затоплување на просторот)

3. Хемиски супстанции кои се користат во домаќинствата и фармите

Како ѝошрошувачи, шѝо може да најравиме за да ѝо намалиме заѓадувањеѝо на воздухотѝо?

- Да купуваме и користиме енергетски ефикасни светилки и бела техника.
- Да штедиме енергија – да не забораваме вклучени светилки, компјутери и електрични апарати кога не се во употреба.
- Да користиме јавен превоз, велосипед и пешачење наместо автомобил.
- Да избегнуваме да се возиме во празен автомобил.
- Редовно да го одржуваме и сервисираме автомобилот (менување на масло, филтри, притисок во гумите) за да овозможиме минимална потрошувачка на гориво.
- Да бидеме внимателни при полнење на гориво во автомобилот или градинарската опрема за да не се истура гориво, односно да избегнеме испарувања во околината.
- Да полниме гориво во автомобилот навечер, кога е посвежо, за да ги избегнеме испарувањата во околината.
- Да купуваме и користиме електрични или рачни косилки и уреди за одржување на дворовите. Да купуваме и користиме еколошки средства за чистење.